

Analýza prekladu vybraných slovných spojení a kolokácií z anglického do slovenského jazyka

Barbara Jakubičková

Katedra translatológie, Filozofická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
baja.jakubickova@gmail.com

Kľúčové slová: preklad, adjektívno-substantívne slovné spojenie, kolokácia, anglický jazyk, slovenský jazyk, Slovenský národný korpus.

Key words: translation, adjective-noun word combination, collocation, English language, Slovak language, Slovak National Corpus.

Úvod

Prínosom našej štúdie je konfrontačný výskum slovných spojení a kolokácií v anglickom a v slovenskom jazyku, vyzdvihnutie miesta prekladu v rámci korpusovej lingvistiky, ako aj vyzdvihnutie miesta korpusovej translatológie v rámci vednej disciplíny *translatológia*. Toto odvetvie je v rámci translatológie ako vednej disciplíny pomerne nové a začína vystupovať do popredia práve vďaka technologickému pokroku a vďaka rozšíreniu korpusov o paralelné podkorpusy rôznych typov textov.

Cieľom našej štúdie je zistiť, či prekladové riešenia kopírujú výraz zo zdrojového jazyka na základe rozlišovania dvojčlenných spojení voľná syntagma – kolokácia. Po korpusovej analýze skúmaných prekladov vyhladané slovné spojenia a kolokácie taktiež zatriedime do sémantických skupín, aby sme závery výskumu mohli logickejšie ukotviť. Jednotlivé sémantické skupiny bližšie opíšeme v časti diskusia.

Pôjde o paralelný¹ anglicko-slovenský podkorpus umeleckých textov v rámci Slovenského národného korpusu. Tematickým okruhom, s ktorým budeme pracovať a ktorý budeme analyzovať, bude *rodina*. Vyberieme päť substantív z tejto oblasti a k nim nájdeme vhodné adjektíva, ktoré vyberieme na základe hodnoty MI-score v korpuse. Táto hodnota určuje tzv. mieru spájateľnosti. Čím je vyššia, tým je pravdepodobnejšie, že dané slovné spojenie je kolokáciou. MI-score je vhodným nástrojom na vyhľadávanie kolokácií lexém, ktoré majú relatívne nízku frekvenciu, ale sú kandidátmi na začlenenie do zoznamu viacslovných pomenovaní. I keď vo všeobecnosti neexistuje hranica určujúca, či slovné spojenie je alebo nie je kolokáciou, „z lingvistického hľadiska možno povedať, že tento koeficient uprednostňuje silné kolokáty“ (Benko et al., 2019, s. 43).

Štúdia je štruktúrovaná nasledujúcim spôsobom: v časti teoretické východiská definujeme pojem *kolokácia* a predstavíme miesto kolokácií v kontexte prekladu. V ďalšej kapitole opíšeme výskumný materiál, výskumnú metódu a skúmané vzorky slovných spojení a kolokácií, ktoré budeme analyzovať. V časti výsledky analýzy a ich interpretácia poukážeme na preklad slovných spojení a kolokácií z anglického do slovenského jazyka a takisto detailnejšie opíšeme dané slovné spojenia a kolokácie. V časti diskusia predstavíme jednotlivé sémantické skupiny skúmaných slovných spojení a kolokácií. V závere štúdie zosumarizujeme naše zistenia a nakoniec predstavíme limity výskumu.

¹ Paralelný korpus sa v preklade využíva najčastejšie. Ide o korpus, v rámci ktorého sú si texty navzájom prekladom, pretože ide o priamy transfer z východiskového do cieľového jazyka. Najčastejšie sa v ňom sleduje práve frekvencia výskytu slov a slovných spojení a spôsob, akým sú jednotlivé slová a slovné spojenia preložené. Pri paralelných textoch je však nevýhodou tzv. hypnóza prekladom, t. j. preklad sa stáva kalkom originálu, ako napríklad v prípade textov Európskej únie, pri ktorých sa stretáme aj s prekladom prekladaného (Benko et al., 2019, s. 14).

Teoretické východiská

Pojem *kolokácia* sa spočiatku uvádzal ako „typické alebo ustálené spojenie“ (Mlacek – Ďurčo et al., 1995). Spojenie *kolokácia* by však mohlo byť definované aj z hľadiska širokého spektra lexikalizovaných spojení, pričom môže označovať terminologické i neterminologické slovné spojenia. Stubbs (2001, s. 29) definuje kolokáciu ako častý spoluvýskyt lexikálnych jednotiek, pričom kolokácie sú isté typy syntagmatických vzťahov medzi týmito lexikálnymi jednotkami. Hausmann (2004, s. 313) hovorí, že *kolokácie* sú slovné spojenia, ktoré majú slovný základ (bázu) a kolokátor a prispievajú k textovej produktivite². Podľa autora (ibid.) je slovný základ (báza) slovo, ktoré možno preložiť a definovať aj bez kontextu. Kolokátor je, naopak, slovo závislé od bázy, ktoré sa nedá preložiť a definovať bez slovného základu. Teliá et al. (1994, in Jarošová 2007, s. 84) definuje *kolokácie* ako spojenia, ktorých jeden komponent má metaforický alebo metonymický základ, t. j. je sémanticky transponovaný. Majchráková (2011) používa pomenovanie *kolokácia* pri analýze dvojíc (tzv. bigramov) a trojíc (tzv. trigramov) slov nachádzajúcich sa tesne vedľa seba, ktoré boli následne vyselektované pomocou príslušného softvéru a zoradené podľa frekvencie. Takisto hovorí, že každé slovo v rámci slovnej zásoby sa spája so špecifickou skupinou slov (kolokátov), s ktorými vytvára kolokácie, t. j. slovné spojenia (Majchráková, 2011, s. 84–90). Ološtiak et al. (2015, s. 11–40) sa vo svojom výskume venovali viacslovným pomenovaniám v slovanských jazykoch (slovenčina, ruština). Cieľom bola sumarizácia poznatkov a prístupov k problematike viacslovných pomenovaní v lexikologických kompendiách, učebniciach a lexikografických dielach, ako aj vo vybraných štúdiách v slovakistike a rusistike. Viacslovné pomenovania sú definované ako „skupina jednotiek, ktorá tvorí hlavnú a dôležitú súčasť lexikálnych zásob jazykov“ (Ološtiak, 2015, s. 5). Bilá et al. (2015, s. 57–127) sa vo svojom výskume venovali viacslovným pomenovaniám v germánskych jazykoch (angličtina, nemčina) a v románskych jazykoch (francúzština, španielčina). Cieľom bola sumarizácia poznatkov a prístupov k problematike viacslovných pomenovaní v lexikologických kompendiách, učebniciach a lexikografických dielach, ako aj vo vybraných štúdiách v anglistike, germanistike, romanistike a v hispanistike.

Kolokácie majú svoje významné miesto vo viacerých oblastiach záujmu, napríklad vo výučbe cudzieho či materinského jazyka, v lingvistike, v lexikografii, ale i v oblasti translatológie. Zahraniční aj domáci autori sa zaoberajú touto problematikou a poukazujú na najčastejšie aspekty, ktoré sú predmetom ich výskumov (Muayad – Yasin, 2015; Abdelhay – Dafallah, 2017; Ďurčo, 2009). Muayad – Yasin (2015, s. 60) poukazovali na preklad kolokácií z anglického do arabského jazyka. Cieľovou skupinou ich výskumu boli irackí žiaci. Zistili, že žiaci mali problémy pri preklade kolokácií, preto im v závere svojej štúdie odporučili, aby sa hlbšie zaoberali kolokáciami a ich prekladom a osvojili si prácu so slovníkom. Abdelhay – Dafallah (2017, s. 200) poukazovali na preklad kolokácií z opačného smeru, z arabského do anglického jazyka. Výskumný materiál zameraný na kolokácie bol zozbieraný z rôznych zdrojov. Výsledky výskumu ukázali, že žiaci mali problémy pri preklade kolokácií, ktoré podľa autora vychádzajú z lingvistických a kultúrnych nevedomostí. Preto autori navrhujú, aby sa problematike kolokácií venovala väčšia pozornosť, aby sa dostala do povedomia žiakov. Autori zdôrazňovali (2017, s. 205–209), že kolokácie zohrávajú dôležitú úlohu pri význame jednotlivých slov, z ktorých sa daná kolokácia skladá, avšak nemožno ju preložiť jednoducho ako zhuk dvoch alebo viacerých slov tvoriacich kolokáciu, ale ako celok. Ďalej spomenuli, že ak chceme poodhaliť význam kolokácie alebo nejakého slova vo všeobecnosti, musíme ho prekladať v rámci konkrétneho kontextu, v ktorom sa slová a slovné spojenia nachádzajú. Na

² Textová produktivita je schopnosť autora textu využívať daný jazykový materiál v čo najvyššej možnej miere a vytvoriť tak text bohatý na rozličné typy slov, slovných spojení, kolokácií a frazeologizmov a rovnako i rôznych syntaktických štruktúr.

základe kontextu potom prekladateľ volí čo najsprávnejší variant prekladu v rámci cieľového jazyka a snaží sa zvoliť čo najvhodnejší translačný postup. Robí tak preto, lebo v prípade niektorých slovných spojení a kolokácií neexistuje ich doslovný preklad (kalk) do cudzích jazykov. Napríklad anglické slovné spojenie *have a rest* nemožno preložiť do slovenčiny doslova, t. j. *mať oddych*, ale *oddýchnuť si* alebo anglické slovné spojenie *take a shower* tiež nemožno preložiť doslova, t. j. *vziať sprchu*, ale *osprchovať sa*. Avšak existujú aj také slovné spojenia, pri ktorých hovoríme o tzv. ekvivalentnom preklade do cieľového jazyka (napr. anglické slovné spojenie *do homework*, t. j. *urobiť (si) domácu úlohu* alebo *break the law*, t. j. *porušiť zákon*). Na Slovensku sa problematikou prekladu kolokácií zaoberá najmä P. Ďurčo (2009). Cieľom jeho výskumu bola lexikálna analýza slovenských a nemeckých kolokácií. Primárne sa zameriaval na substantívne kolokácie a sledoval rôzne slovnodruhovú kombinácie. Slovenský národný korpus bol základným výskumným materiálom korpusovej analýzy pre slovenské substantívne kolokácie. Pre nemecké substantívne kolokácie bol použitý IdS korpus, DWDS korpus a Wortschatz-portal ako základný výskumný materiál³.

Vajičková – Lužaová (2019, s. 17–34), ktorých klasifikáciu použijeme ako hlavný pilier na zatriedenie skúmaných slovných spojení a kolokácií v metodológii výskumu, vymedzujú tri typy slovných spojení, a to *voľné slovné spojenia*, *ustálené slovné spojenia (kolokácie)* a *idiomatické slovné spojenia (frazémy)*. Vychádzajú pritom z tvrdenia, že translačný aspekt zohráva kľúčovú úlohu pri určení toho, o aký typ slovného spojenia ide. Slová vo *voľných slovných spojeniach* možno voľne obmieňať, pričom nestratia svoj lexikálny význam. *Ustálené slovné spojenie (kolokácia)* je definované ako viacslovné pomenovanie, ktorého časti od seba nemožno oddeliť, pretože jednou z hlavných charakteristík kolokácií je ich nesubstituovateľnosť, resp. ich nemodifikovateľnosť, t. j. komponenty kolokácií nemožno nahrádzať synonymami. Napr. slovné spojenie *internetová bezpečnosť* nemožno nahradiť spojením *internetová ochrana*, pretože označujú jeden denotát (Pecina – Holub, 2002, s. 7–8). *Idiomatické slovné spojenie* (ibid.) je ustálené slovné spojenie, ktoré sa vyznačuje frazeologickým významom, napr. *mať na rováši*, *byť u niekoho dobre zapísaný*, *od buka do buka*, *mať podrezaný jazyk*, *láska hory prenáša*, *lámač ženských srdc* atď.

Metodológia výskumu

V rámci metodológie výskumu sme ako výskumné metódy použili preklad a korpusovú analýzu adjektívno-substantívnych slovných spojení a kolokácií z tematického okruhu *rodina*. Výskumným materiálom bol Slovenský národný korpus, konkrétne, jeho anglicko-slovenský paralelný podkorpus umeleckých textov par-sken-4.0-fic verzia⁴. Cieľom bolo zistiť, či prekladové riešenia kopírujú výraz zo zdrojového jazyka na základe rozlišovania dvojčlenných spojení voľná syntagma – kolokácia. Po korpusovej analýze skúmaných prekladov sme vyhladané slovné spojenia a kolokácie taktiež zatriedili do sémantických skupín, aby sme závery výskumu mohli logickejšie ukotviť. Jednotlivé sémantické skupiny sme bližšie opísali v časti diskusia.

Pri určení, o aké slovné spojenie ide, budeme postupovať podľa výskumu Vajičkovej a Lužaovej (2019, s. 17–34), ktoré vychádzajú z tzv. spájateľnosti slov. Na základe ich chápania slovných spojení sme všetky slovné spojenia podrobne analyzovali a zatriedovali do skupín, do ktorých podľa daných črt patrili. Na zatriedenie do správnej skupiny sme v rámci anglického

³ V slovenskej verzii sa napríklad nachádzalo v priemere 173 kolokácií. Najmenej sa vyskytujúca kolokácia s počtom výskytov 40 bola pri slove *káva*. Naopak, najviac sa vyskytujúca kolokácia s počtom výskytov 584 bola pri slove *svet*. V nemeckej verzii sa v priemere nachádzalo 196 kolokácií. Najmenej sa vyskytujúca kolokácia s počtom výskytov 21 bola pri slove *September* – *september*. Najviac vyskytujúca sa kolokácia s počtom výskytov 703 bola pri slove *Kind* – *dieta*.

⁴ Dostupné na internete: <<http://korpus.juls.savba.sk>> [Cit. 2021-18-05.]

jazyka použili aj anglický online slovník kolokácií Cambridge English Dictionary⁵. Na zatriedenie slovných spojení do správnej skupiny v rámci slovenského jazyka sme použili Slovník súčasného slovenského jazyka (2011).⁶

Pri určovaní toho, či pri danom slovnom spojení ide súčasne aj o kolokáciu alebo nie, je dôležitá aj detailnejšia analýza slovného spojenia. Nie každé slovné spojenie, ktoré v korpuse disponuje vysokou hodnotou MI, je súčasne aj kolokáciou.

Skúmané adjektívno-substantívne spojenia a kolokácie v rámci štúdie boli *handsome husband*, *beloved wife*, *traitorous son*, *impetuous love* a *royal lineage*. Zoznam prekladov pre adjektívno-substantívnu kolokáciu *handsome husband* bol: *krásny manžel*, *pekný manžel*, *peknučký manžel*, *fešácky manžel*, *šarmantný manžel*, *švárny manžel*, *príťažlivý manžel*, *krásavec* a *lámač ženských srdc*. Zoznam prekladov pre adjektívno-substantívnu kolokáciu *beloved wife* bol: *milovaná manželka*, *milovaná žena*, *milovaná družka*, *manželka* a *vremlívaná manželka*. Zoznam prekladov pre adjektívno-substantívne spojenie *traitorous son* bol: *syn*, *zradca*, *syn schopný zrád*, *zradný syn* a *zákerný syn*. Zoznam prekladov pre adjektívno-substantívne spojenie *impetuous love* bol: *vášnivý vzťah*, *náruživé a impulzívne milovanie* a *milujúci manželka*. Zoznam prekladov pre adjektívno-substantívnu kolokáciu *royal lineage* bol: *kráľovský rodokmeň*, *kráľovský rod*, *kráľovský pôvod*, *kráľovský potomok*, *vznešený pôvod* a *kráľovská krv*.

Po zostavení nášho výskumného korpusu sme si položili tieto výskumné otázky:

1. Ako sú jednotlivé adjektívno-substantívne slovné spojenia/kolokácie preložené z anglického do slovenského jazyka?
2. Ako kontext ovplyvňoval preklad daného slovného spojenia/danej kolokácie?
3. Je každé slovné spojenie zároveň aj kolokáciou?

Výsledky analýzy a ich interpretácia

Prvé substantívum v rámci tematického okruhu *rodina* je substantívum *husband*. Toto substantívum sa v korpuse vyskytuje 19 453-krát. V spojení s adjektívom *handsome* sa substantívum *husband* vyskytuje 30-krát (obrázok 1). V rámci kolokačnej štatistiky sú hodnoty MI-score, T-score a logDice⁷ takéto:

	Počet súvýskytov	Frekvencia kolokátu	T-score	MI	logDice
P N handsome	30	5 692	5,477	14,208	7,425

Obrázok 1 Skóre štatistických mier pre kolokáciu *handsome husband*

Hodnota MI v korpuse indikuje, že dané slovné spojenie je kolokáciou. Slovné spojenie *handsome husband* v anglickom jazyku je kolokáciou, keďže slovo, v tomto prípade kolokát *handsome* (*pekný*, *krásny*), sa v anglickom jazyku spája zväčša s podstatnými menami

⁵ Dostupné na internete: <[http:// Cambridge English Dictionary: Definitions & Meanings](http://Cambridge English Dictionary: Definitions & Meanings)> [Cit. 2021-18-05.]

⁶ Dostupné na internete: <[http://Slovenské slovníky. \(savba.sk\)](http://Slovenské slovníky. (savba.sk))> [Cit. 2021-18-05.]

⁷ Ide o tzv. asociačné miery, ktoré Evert (2007, s. 58) definuje ako „kvantitatívne nástroje na zisťovanie atrakcie medzi slovami“. Medzi tieto miery patrí MI-score, T-score, log-Dice a i. MI-score je tzv. miera spájateľnosti. T-score je tzv. miera kontrastu, ktorá určuje, či ide o náhodné rozloženie slov v korpuse alebo nie. Čím je táto hodnota vyššia, tým je pravdepodobnejšie, že slovné spojenie je ustálené. Je to vhodný nástroj na vyhľadávanie systémových kolokácií frekventovaných lexém. „Z lingvistického hľadiska možno povedať, že T-score uprednostňuje časté kolokáty“ (Benko et al., 2019, s. 42). Log-Dice je tzv. štandardný koeficient, ktorý bližšie určuje, či výskyt slovných spojení je nezávislý alebo náhodný a „používa sa pri vytváraní tzv. kolokačných profilov“ (Benko et al., 2019, s. 44). Avšak neexistuje presne dané rozpätie hodnôt, ktoré by boli určujúce pre ich interpretácie. V zásade platí, že čím je daná hodnota vyššia, tým je pravdepodobnejšie, že výskyt slovných spojení je nezávislý a ide o ustálené slovné spojenia.

v mužskom rode, ako napr. *handsome man* (pekný/krásny muž), *handsome boy* (pekný/krásny chlapec) či slovné spojenie *handsome husband* (pekný/krásny manžel). Avšak slovo *handsome* v anglickom jazyku nemožno aplikovať na podstatné mená ženského rodu, keďže analýza prekladov nepreukázala, že by sa toto adjektívum vyskytovalo aj v spojení so substantívami v inom než v mužskom rode. Adjektívum *handsome* je teda v ženskom rode nahradené adjektívom *pretty*, *nice* alebo *beautiful*. Slovné spojenie *pekný/krásny manžel* z opačného smeru, t. j. v slovensko-anglickom paralelnom podkorpuse, vykazuje hodnotu MI 5,529. Táto hodnota, naopak, indikuje, že dané slovné spojenie nie je kolokáciou, pretože je nízka. Po detailnejšom rozbere z hľadiska spätateľnosti slov možno povedať, že slovné spojenie *pekný/krásny manžel* nie je kolokáciou, pretože jeho komponenty možno voľne obmieňať v závislosti od kontextu, v ktorom je použité. Môže byť preložené aj ako *šarmantný manžel*, *fešácky manžel*, *urastený manžel*, *príťažlivý manžel* či *švárny manžel*. Hovoríme teda o voľnom slovnom spojení. Slovné spojenie *handsome husband* preložené ako *manžel* alebo *krásavec* taktiež logicky nie je kolokáciou, keďže kolokácie sú typické tým, že vystupujú v spoločnosti iných slov. Slovné spojenie *handsome husband* preložené ako *lámač ženských srdc* je idiomatickým slovným spojením, pretože svojou obraznosťou dodáva určitý význam konkrétnej výpovede v texte. *Lámač ženských srdc* nie je človek, ktorý doslova láme srdcia, ale ide o niekoho, kto sa ženám páči a z koho sú ženy „hotové“. SSSJ ho opisuje ako zvodcu⁸. Aj tu možno vidieť, že translačný aspekt zohráva naozaj dôležitú úlohu z hľadiska určenia, či pri daných slovných spojeniach možno súčasne hovoriť o kolokáciách alebo nie (tabuľka 1).

Frekvencia výskytu	Preklad	Prekladateľ
16	pekný manžel krásny manžel	Ján Vilikovský Dáša Zvončeková Anna Rácová Alica Lajdová Martina Slezáková Miriám Paulenková Elvíra Haugová Tamara Chovanová
10	šarmantný manžel švárny manžel fešácky manžel príťažlivý manžel driečny manžel urastený manžel peknučký manžel	Ján Vilikovský Diana Ghaniová Otakar Kořínek Diana Ghaniová Adriana Oravcová Katarína Karovičová Viera Detková
3	krásavec manžel	Miriám Paulenková Miriám Ghaniová Otakar Kořínek
1	lámač ženských srdc	Martina Slezáková

Tabuľka 1 Výsledky korpusovej analýzy pre kolokáciu *handsome husband*

V rámci 16 prekladov (tabuľka 1) bolo spojenie *handsome husband* preložené ako *pekný/krásny manžel*. V polovici prekladov bol zachovaný pôvodný termín z východiskového jazyka. Spojenie *handsome husband* bolo v jednom prípade preložené ako *lámač ženských srdc*. Pekní muži sú častokrát označovaní aj pomenovaním ako *casanova*, t. j. tí, ktorí lámu ženské srdcia, alebo tí, ktorí sú si vedomí toho, že sa ženám páčia. Presne o tom vypovedal aj text, v ktorom išlo o to, že istá žena si nič neželala menej ako mať za manžela lámača ženských srdc, ktorý ju neľúbi. V troch prípadoch bolo spojenie *handsome husband* preložené ako *manžel* alebo *krásavec*. V prípade prekladu *manžel* prekladateľka Miriám Ghaniová z kontextu usúdila,

⁸ Dostupné na internete: <[http://Slovenské slovníky. \(savba.sk\)](http://Slovenské slovníky. (savba.sk))> [Cit. 2021-18-05.]

že nie je potrebné bližšie manžela špecifikovať, a tak toto slovné spojenie zovšeobecnila. Preklad pochádza z literárneho diela od Jude Deverauxovej *Ohnivé dvojča*. V prípade prekladu *krásavec* Jozef Kot použil typický výraz na označenie niekoho, kto je pekný. Spojenia, ako *krásavec* alebo *krásavica*, *fešák* či *fešanda* sa v slovenskom jazyku používajú pomerne často a veľakrát nahrádzajú viacslovné spojenia jednoslovnými, t. j. ich hlavnou úlohou je daný text zúžiť. V deviatich prípadoch bolo slovné spojenie *handsome husband* nahradené inými slovnými spojeniami. Katarína Bukovenová použila napríklad spojenie *švárny manžel*. Preklad pochádza z literárneho diela od Jude Deverauxovej *Hrdá dedička*. Prekladateľka sa pravdepodobne snažila zapojiť svoju fantáziu a chcela poukázať na rozmanitosť cieľového jazyka. Nebála sa použiť aj iný ako len zaužívaný spôsob prekladu, a tak využila svoje predošlé translátologické skúsenosti a z hľadiska sémantiky nepreložila slovo *handsome* tradične ako *pekný*, ale použila slovo *švárny*. Neznámy prekladateľ použil spojenie *šarmantný manžel*, čo tiež vychádza zo sémantickej rozmanitosti daného jazyka. Katarína Karovičová použila spojenie *urastený manžel*, čím sa snažila vyzdvihnúť výzor spomínaného muža. To isté urobila aj Adriana Oravcová, ktorá použila spojenie *driečny manžel*. Preklad pochádza z diela od Agathy Christieovej *Puknuté zrkadlo*. V texte bolo spomenuté, ako sa manžel snažil opraviť poličku v kúpeľni a bol vyzlečený. Žena svojho muža označila za driečného, keďže bol veľmi silný a vypracovaný. Otakar Kořínek v jednom prípade použil spojenie *fešácky manžel*, čím vlastne vyzdvihol a podčiarkol význam slova *handsome* ako taký. Anglické slovo *handsome* – *pekný* vo všeobecnosti v slovenčine vyjadruje to, že muž je fešák, a práve toto slovo sa v našom jazyku používa veľmi často. V ďalšom prípade použil spojenie *príťažlivý manžel*, podobne ako aj Diana Ghaniová. Prekladateľ sa tak snažil využiť rôzne synonymické výrazy, ktoré by mohli nahradiť slovo *pekný* alebo *krásny*.

Druhé substantívum v rámci tematického okruhu *rodina* je substantívum *wife*. Toto substantívum sa v korpuse vyskytuje 28 553-krát. V spojení s adjektívom *beloved* sa substantívum *wife* vyskytuje 45-krát (obrázok 2). V rámci kolokačnej štatistiky sú hodnoty MI-score, T-score a logDice nasledujúce:

	Počet súvýskytov	Frekvencia kolokátu	T-score	MI	logDice
P N <i>beloved</i>	45	1 488	6,708	16,143	9,910

Obrázok 2 Skóre štatistických mier pre kolokáciu *beloved wife*

Hodnota MI v korpuse indikuje, že dané slovné spojenie je kolokáciou, a slovné spojenie *beloved wife* (*milovaná manželka*) v anglickom jazyku naozaj kolokáciou je, ako to uvádza aj online slovník Cambridge English Dictionary⁹. Ide o kolokáciu, pretože bez kolokátu *beloved* by to už nebolo slovné spojenie. Anglické slovné spojenie *beloved wife* – *milovaná manželka* v slovenskom jazyku však nie je kolokáciou, pretože jeho komponenty možno voľne obmieňať v závislosti od kontextu, v ktorom je použité. Môže byť preložené nielen ako *milovaná manželka*, ale aj ako *milovaná družka*, *milovaná žena* či *vremlínaná žena*. Hovoríme teda o voľnom slovnom spojení. V rámci slovensko-anglického paralelného podkorpusu, t. j. z opačnej strany, sa v tomto kontexte najčastejšie používa slovné spojenie *milovaná*, ktoré je spodstatným prídavným menom, samostatným slovom, t. j. nejde o kolokáciu (tabuľka 2).

Frekvencia výskytu	Preklad	Prekladateľ
28	milovaná manželka	Viera Bukovenová Veronika Redererová Alena Redlingerová

⁹ Dostupné na internete: <<http://Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus>> [Cit. 2021-18-05.]

		Jarmila Samcová Hviezdoslav Herman Jana Melcerová Miroslava Staszová Elena Fabiánová Alena Redlingerová Marína Gálisová Viera Gregorcová Otakar Kořínek
15	milovaná družka vrelemilovaná žena milovaná žena	Milan Kopecký Viktor Krupa/Diana Ghaniová Ol'ga Ruppeldtová- Andrášová/Lucia Nižníková- Kollárová Danica Hollá
2	manželka	Libuša Takáčová

Tabuľka 2 Výsledky korpusovej analýzy pre kolokáciu *beloved wife*

V 27 prípadoch (tabuľka 2) bol použitý slovenský preklad *milovaná manželka*. V 14 prípadoch bol použitý slovenský preklad *milovaná žena*, *milovaná družka* alebo *vrelemilovaná žena*. Spojenie *vrelemilovaná žena* vyjadrovalo hlboký cit, ktorý prechovával manžel k svojej manželke. Z kontextu sa dalo vyčítať, že svoju ženu naozaj úprimne a čisto miloval a snažil sa slovami vyjadriť jej lásku najlepšie, ako vedel. Na základe toho prekladateľa Diana Ghaniová a Viktor Krupa použili spojenie *vrelemilovaná žena*. Preklad pochádzal z diela Daphne Du Maurierovej *Duch lásky*. V preklade išlo o to, že manžel chcel na náhrobný kameň svojej zosnulej manželky slovami vyjadriť svoju hlbokú lásku k nej: *Here lay Susan Collins Coombe, dearly beloved wife of Joseph Coombe – tu odpočívá Susan Coombová, rodená Collinsová, vrelemilovaná žena Josepha Coomba*. Ďalej prekladateľky Danica Hollá a Lucia Nižníková-Kollárová použili spojenie *milovaná žena*, keďže slovo *wife* možno preložiť aj ako žena, nie iba manželka. To isté platí aj v slovenčine, manželský zväzok možno vyjadriť slovami manžel – manželka alebo muž – žena. Libuša Takáčová v dvoch prípadoch použila iba jednoduché slovo *manželka* bez nejakého zvláštneho opisovania charakteru manželky.

Tretie substantívum v rámci tematického okruhu *rodina* je substantívum *son*. Toto substantívum sa v korpuse vyskytuje 23 094-krát. V spojení s adjektívom *traitorous* sa substantívum *son* vyskytuje 5-krát (obrázok 3). V rámci kolokačnej štatistiky sú hodnoty MI-score, T-score a logDice takéto:

	Počet súvýskytov	Frekvencia kolokátu	T-score	MI	logDice
P N <i>traitorous</i>	5	108	2,236	19,927	10,502

Obrázok 3 Skóre štatistických mier pre slovné spojenie *traitorous son*

Hodnota MI v korpuse indikuje, že dané slovné spojenie je kolokáciou. Avšak slovné spojenie *traitorous son* v anglickom jazyku je voľným slovným spojením, pretože kolokát *traitorous* (*zradný*) môže byť nahradený aj iným kolokátom a slovné spojenie pritom nestratí svoj lexikálny význam. Synonymickými spojeniami je napríklad *perfidious* (*zradný*). Anglické slovné spojenie *traitorous son – zradný syn* v slovenskom jazyku tiež nie je kolokáciou, pretože jeho komponenty možno voľne obmieňať v závislosti od kontextu, v ktorom je použité. Môže byť preložené nielen doslovne ako *zradný syn*, ale aj ako *zákerný syn*. Hovoríme teda o voľnom slovnom spojení. V slovenskom jazyku dokonca existuje aj jednoslovné pomenovanie, a to *zradca* (vyskytuje sa 1 190-krát).

Frekvencia výskytu	Preklad	Prekladateľ
1	zradný syn	Ľuba Kukučková
1	zákerný syn	Alena Redlingerová
2	zradca syn	Alena Redlingerová
1	syn schopný zrád	Jozef Kot

Tabuľka 3 Výsledky korpusovej analýzy pre slovné spojenie *traitorous son*

V jednom prípade (tabuľka 3) bol použitý slovenský preklad *zradný syn*. V jednom prípade bol použitý preklad *zradca* v diele od Stephena J. Canella *Podpis vraha*. V slovenčine sa veľmi často používa toto slovo na označenie niekoho, kto je neverný. Jozef Kot použil slovo *syn*, pretože z kontextu nebolo potrebné bližšie opisovať a špecifikovať vlastnosť danej postavy. Spojenie *zákerný syn* vyjadrovalo typickú vlastnosť danej postavy. Napokon bol použitý slovenský preklad *syn schopný zrád*, ktorý pochádzal z tragédie od Williama Shakespeara *Titus Andronicus*.

Štvrté substantívum v rámci tematického okruhu *rodina* je substantívum *love*. Toto substantívum sa v korpuse vyskytuje 62 349-krát. V spojení s adjektívom *impetuous* sa substantívum *love* vyskytuje 3-krát (obrázok 4). V rámci kolokačnej štatistiky sú hodnoty MI-score, T-score a logDice nasledujúce:

	Počet súvýskytov	Frekvencia kolokátu	T-score	MI	logDice
P N <i>impetuous</i>	3	135	1,732	19,606	9,476

Obrázok 4 Skóre štatistických mier pre slovné spojenie *impetuous love*

Hodnota MI v korpuse indikuje, že dané slovné spojenie je kolokáciou, pretože hodnota MI-score je pomerne vysoká. Avšak slovné spojenie *impetuous love* v anglickom jazyku je voľným slovným spojením, lebo kolokát *impetuous* (*impulzívny, vášnivý*) môže byť nahradený aj slovom *intense* (*intenzívny, náruživý, vášnivý*) a lexikálny význam spojenia pritom zostane zachovaný. Anglické slovné spojenie *impetuous love* v slovenskom jazyku tiež nie je kolokáciou, pretože jeho komponenty možno voľne obmieňať v závislosti od kontextu, v ktorom je použité. Láska ako taká nemusí byť iba *impulzívna*, ale môže byť aj *vášnivá* či *náruživá*. Pokiaľ je možné kolokáty daného slovného spojenia voľne obmieňať, pričom nestratia svoj význam, hovoríme o voľných slovných spojeniach. Naopak, komponenty kolokácií nemožno od seba oddeliť, pretože by stratili svoj význam.

Frekvencia výskytu	Preklad	Prekladateľ
1	vášnivý vzťah	Milada Paulenová
1	náruživé a impulzívne milovanie	Tomáš Trancygier
1	milujúci manželia	Diana Ghaniová

Tabuľka 4 Výsledky korpusovej analýzy pre slovné spojenie *impetuous love*

V dvoch prípadoch (tabuľka 4) bolo slovné spojenie *impetuous love* preložené ako *vášnivý vzťah*. Preklad pochádza z diela od Tracy Anne Warrenovej *Jediný bozk*. Diana Ghaniová sa snažila zachovať variabilitu prekladu a nepridžala sa striktné textu originálu, preto zvolila preklad *vášnivý vzťah*. Poukázala ním na skutočnosť, aký vzťah mali medzi sebou lady M a lord C. V jednom prípade bol použitý slovenský preklad *náruživé a impulzívne milovanie* od prekladateľky Milady Paulenovej. Text pochádza od tej istej autorky, a to Tracy

Anne Warrenovej z diela *Nebezpečná milenka*. Jej preklad v podstate odzrkadľuje samotný názov textu a podstatu daného literárneho diela, ktoré sa tematicky zaoberá láskou a medziľudskými vzťahmi. V jednom prípade bolo slovné spojenie *impetuous love* nahradené konkrétnym výrazom *milujúci manželia*. Týmto výrazom poukázal prekladateľ na to, aký vzťah by medzi sebou manželia z diela od Elizabeth Thorntonovej *Žena dvoch tvári* mali mať.

Piate substantívum v rámci tematického okruhu *rodina* je substantívum *lineage*. Toto substantívum sa v korpuse vyskytuje 294-krát. Vybrali sme ho preto, lebo taktiež nepochybne patrí do daného tematického okruhu. V súvislosti s rodinou vo všeobecnosti vždy možno hovoriť o rode či rodokmeni, pretože každá rodina svoj konkrétny rodokmeň má. V spojení s adjektívom *royal* sa substantívum *lineage* vyskytuje 6-krát (obrázok 5). V rámci kolokačnej štatistiky sú hodnoty MI-score, T-score a logDice takéto:

	Počet súvyskytov	Frekvencia kolokátu	T-score	MI	logDice
P N royal	6	1 629	2,449	16,013	6,910

Obrázok 5 Skóre štatistických mier pre kolokáciu *royal lineage*

Hodnota MI v korpuse indikuje, že dané slovné spojenie je kolokáciou. Slovné spojenie *royal lineage* v anglickom jazyku naozaj je kolokáciou, keďže kolokát *royal* (kráľovský) nemôže byť nahradený iným slovom, inak by slovné spojenie stratilo svoj lexikálny význam. SSSJ slovné spojenie *royal lineage* preložené ako *kráľovská krv* uvádza ako idióm: „v žilách mu koluje kráľovská krv“, pričom idiomatickú zložku tvorí práve *kráľovská krv*¹⁰. V skutočnosti nejde doslova o typ či vlastnosť krvi, ale o to, že daný človek patrí do vyššej spoločenskej vrstvy a vďaka svojmu pôvodu je uznávaný. Slovné spojenia *kráľovský rodokmeň*, *kráľovský rod*, *vznešený pôvod*, *kráľovský pôvod* či *kráľovský potomok* sú voľnými slovnými spojeniami.

Frekvencia výskytu	Preklad	Prekladateľ
2	kráľovský rodokmeň kráľovský rod	Milan Thurzo
3	vznešený pôvod kráľovský pôvod kráľovská krv	Branislav Škrpek
1	kráľovský potomok	Oto Havrila

Tabuľka 5 Výsledky korpusovej analýzy pre kolokáciu *royal lineage*

V dvoch prípadoch (tabuľka 5) bol použitý slovenský preklad *kráľovský rodokmeň* či *kráľovský rod*. Prekladatelia sa tak snažili zachovať tradičný prístup k prekladanému textu. V jednom prípade bol použitý slovenský preklad *kráľovský potomok*. Išlo o dielo od Dana Browna *Da Vinciho kód*. Vo vybranej pasáži originálu ide o to, ako autor tvrdí, že Mária Magdaléna bola matkou Ježišových potomkov. Spojenie *kráľovská krv* vyjadrovalo skutočnosť, že spomínaný hrdina v texte originálu pochádzal zo šľachtickej rodiny. Tým, že sa prekladateľ rozhodol zapojiť pokrvné spojenie, v podstate vyzdvihol a podčiarkol to, že nešlo o nijakého podvodníka, ktorý by sa za šľachtica iba vydával, ale že naozaj patril do kráľovskej rodiny. To isté platí aj pre spojenie *kráľovský pôvod*, ktorým prekladateľ Branislav Škrpek zvýraznil dôležitosť postavenia a pôvodu Ježiša Krista, pretože text originálu hovoril o tom, ako Ježiš je Synom Najvyššieho a Mocného Kráľa.

¹⁰ Dostupné na internete: <[http://Slovenské_slovníky_\(savba.sk\)](http://Slovenské_slovníky_(savba.sk))> [Cit. 2021-18-05.]

Anglická kolokácia	Slovenský preklad vo funkcii voľného slovného spojenia	Slovenský preklad vo funkcii kolokácie	Slovenský preklad vo funkcii idiómu
handsome husband	pekný manžel šarmantný manžel fešácky manžel švárny manžel príťažlivý manžel driečny manžel urastený manžel peknučký manžel		lámač ženských srdc
beloved wife	milovaná manželka vremilovaná žena milovaná žena milovaná družka		
royal lineage	kráľovský rodokmeň kráľovský rod kráľovský pôvod kráľovský potomok vznešený pôvod		kráľovská krv
Anglické slovné spojenie	Slovenský preklad vo funkcii voľného slovného spojenia	Slovenský preklad vo funkcii kolokácie	Slovenský preklad vo funkcii idiómu
traitorous son	zákerný syn zradný syn syn schopný zrád		
impetuous love	vášnivý vzťah náruživé a impulzívne milovanie milujúci manželia		

Tabuľka 6 Zosumarizovanie výsledkov korpusovej analýzy pre vyhladané slovné spojenia/kolokácie k téme *rodina*

Diskusia

Skúmané slovné spojenia a kolokácie sme zatriedili do sémantických skupín, aby sa tak výsledky výskumu stali logickejšími. V rámci adjektívno-substantívnej kolokácie *handsome husband* sme vytvorili tri sémantické skupiny, a to opis krásy vyjadrený prekladmi *krásavec*, *krásny manžel*, *pekný manžel*, *peknučký manžel* a *fešácky manžel*; opis výzoru vyjadrený prekladmi *driečny manžel*, *urastený manžel*, *švárny manžel*, *šarmantný manžel* a *príťažlivý manžel* a napokon dôsledok krásy vyjadrený idiomatickým spojením *lámač ženských srdc*. V rámci adjektívno-substantívnej kolokácie *beloved wife* sme vytvorili dve sémantické skupiny, a to všeobecné pomenovanie vyjadrené prekladom *manželka* a opis hlbokého citu vyjadrený prekladmi *milovaná manželka*, *vremilovaná manželka*, *milovaná žena* a *milovaná družka*. V rámci adjektívno-substantívneho spojenia *traitorous son* sme taktiež vytvorili dve sémantické skupiny, a to všeobecné pomenovanie vyjadrené prekladom *syn* a opis charakterovej vlastnosti vyjadrený prekladmi *zradca*, *zradný syn*, *zákerný syn* a *syn schopný zrád*. V rámci adjektívno-substantívneho spojenia *impetuous love* sme rovnako vytvorili dve sémantické skupiny, a to opis vzťahu a náklonnosti vyjadrený prekladom *milujúci manželia* a opis vzplanutia a vášne vyjadrený prekladmi *vášnivý vzťah* a *náruživé a impulzívne milovanie*. Napokon pre adjektívno-substantívnu kolokáciu *royal lineage* sme vytvorili dve sémantické skupiny, a to opis pôvodu vyjadrený prekladmi *kráľovský rodokmeň*, *kráľovský rod*, *kráľovský pôvod* a *kráľovský potomok*. Druhou sémantickou skupinou bol nadnesený opis pôvodu vyjadrený prekladmi *vznešený pôvod* a *kráľovská krv*.

Záver

Štúdia analyzovala preklad vybraných slovných spojení a kolokácií z anglického do slovenského jazyka. Pri realizácii korpusovej analýzy sme pracovali s prekladmi v rámci anglicko-slovenského paralelného podkorpusu umeleckých textov Slovenského národného korpusu. Zo zosumarizovaných výsledkov korpusovej analýzy pre vyhládané slovné spojenia k téme *rodina* (tabuľka 6) vyplynulo, že v anglickom jazyku boli tri slovné spojenia, ktoré boli kolokáciami. Išlo o kolokácie *handsome husband*, *beloved wife* a *royal lineage*. Dve slovné spojenia, *traitorous son* a *impetuous love* boli voľnými slovnými spojeniami.

V slovenskom jazyku bolo nájdených päť z piatich slovných spojení, ktoré boli voľnými slovnými spojeniami, a to *pekný manžel* a jeho varianty prekladu (*šarmantný manžel*, *fešácky manžel*, *švárny manžel*, *prítiažlivý manžel*, *driečny manžel*, *urastený manžel*, *peknučký manžel*); *milovaná manželka* a jeho varianty prekladu (*vrelemilovaná žena*, *milovaná žena*, *milovaná družka*); *zradný syn* a jeho varianty prekladu (*zákerný syn*, *syn schopný zrád*); *vášnivý vzťah* a jeho varianty prekladu (*náruživé a impulzívne milovanie*, *milujúci manželia*) a napokon *kráľovský rodokmeň* a jeho varianty prekladu (*kráľovský rod*, *kráľovský pôvod*, *kráľovský potomok*, *vznešený pôvod*). Slovné spojenie *royal lineage* preložené ako *kráľovská krv* bol idiómom, keďže pri preklade tohto slovného spojenia nejde o kalkový preklad, t. j. nie je dôležitá vlastnosť či typ krvi, ale dôležitá je skutočnosť, že daný človek je začlenený a patrí do vznešeného rodu. Ďalším idiómom v slovenskom jazyku bola anglická kolokácia *handsome husband* preložená do slovenčiny ako *lámač ženských srdc*.

Z výsledkov korpusovej analýzy možno konštatovať, že výskumné ciele a otázky štúdie boli zodpovedané; dôležitú úlohu pri určení toho, o aké slovné spojenie išlo, zohrával prekladový aspekt, resp. osobnosť prekladateľa (jeho prekladateľská kompetencia), ktorý sa rozhodol zvoliť jednotlivé varianty prekladu. V neposlednom rade bol pri preklade zohľadňovaný aj kontext, v ktorom sa dané slovné spojenie, resp. kolokácia nachádzala. Z neho potom vyplývalo aj to, pre akú formu prekladu sa prekladateľ rozhodol.

Limity nášho výskumu spočívali najmä v tom, že jeho výsledky a zistenia sa nedajú zovšeobecniť, pretože výskum bol vykonaný iba na ohraničenej vzorke výskumných textov v rámci Slovenského národného korpusu. Takisto bol ohraničený aj z hľadiska tematického zamerania, lebo skúmanou oblasťou bola iba tematika *rodina*.

Literatúra:

- ABDELHAY, S. – DAFALLAH, G. (2017): The Problem of Translating English Collocations into Arabic Language. In: *IJELLH International journal of English language, literature in humanities*, 5/III, s. 199–209. [Cit.2021-18-05.] Dostupné na internete: <https://www.researchgate.net/publication/328530121_The_Problem_of_Translating_English_Collocations_into_Arabic_Language>
- BENKO, V. et al. (2019): *Webové korpusy ARANEA. Učebnica pre učiteľov cudzích jazykov, prekladateľov, tlmočníkov, filológov a študentov filologických odborov*. Bratislava: UK v Bratislave.
- BILÁ, M. – KAČMÁROVÁ, A. – KÁŠOVÁ, M. et al. (2015): Výskum viacslovných pomenovaní v germánskych jazykoch (angličtina, nemčina) a v románskych jazykoch (francúzština, španielčina). In: M. Ološtiak (ed.): *Viacslovné pomenovania v slovenčine*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 57–127.
- ĎURČO, P. — GARÁBIK, R. — MAJCHRÁKOVÁ, D. et al. (2009): Contrastive Dictionary of German and Slovak Collocations. In: *Études cognitives*, 9, s. 101–115.
- EVERT, S. (2007): Corpora and Collocations. In: Lüdeling – M. Kytö (eds.): *Corpus Linguistics. An international Handbook*. Berlin: de Gruyter.
- HAUSMANN, J. F. (2004): Was sind eigentlich Kollokationen? In: K. Steyer (ed.): *Wortverbindungen – mehr oder weniger fest*. Berlin, New York: de Gruyter, s. 309–334. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: <<https://doi.org/10.1515/9783110622768-015>>

- JAROŠOVÁ, A. (2007): Problém vymedzenia kolokácií. In: *Jazykovedný časopis*, 58/2, s. 81–102.
- JAROŠOVÁ, A. – BUZÁSSYOVÁ, K. et al. (2011): *Slovník súčasného slovenského jazyka. H – L*. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: <[http://Slovenské slovníky \(savba.sk\)](http://Slovenské_slovníky_(savba.sk))>
- MAJCHRÁKOVÁ, D. (2011): Korpusový pohľad na spájateľnosť slov. In: *Slovenská reč*, 76/1-2, s. 84–90.
- MLACEK, J. – ĎURČO, P. et al.: *Frazeologická terminológia*. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: <http://www.juls.savba.sk/ediela/frazeologicka_terminologia/>
- MUAYAD, A. – YASIN, M. S. M. (2015): Translating Collocations from English to Arabic among Iraqi EFL Learners. In: *English Language and Literature Studies*, 5/3, s. 57–65. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: <https://www.researchgate.net/publication/282389813_Translating_Collocations_from_English_to_Arabic_among_Iraqi_EFL_Learners>
- OLOŠTIAK, M., ed. (2015): *Viacslovné pomenovania v slovenčine*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.
- OLOŠTIAK, M. – MAJCHRÁKOVÁ, D. – BLAHO, M. (2015): Výskum viacslovných pomenovaní v slovanských jazykoch (slovenčina, ruština). In: M. Ološtiak (ed.): *Viacslovné pomenovania v slovenčine*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 11–40.
- PECINA, P. – HOLUB, M. (2002): *Sémanticky signifikantní kolokace. Automatická detekce kolokací v českém textovém korpusu*. Praha: Ústav formální a aplikované lingvistiky.
- STUBBS, M. (2001): *Words and phrases: Corpus studies of lexical semantics*. Oxford: Blackwell Publishing.
- TELIA, V. – BRAGINA, N. – OPARINA, E. et al. (1994): Lexical collocations: Denominative and Cognitive Aspects. In: W. Martin – W. Meijs – M. Moerland – E. ten Pas – P. van Sterkenburg – P. Vossen (eds.): *Proceedings of the 6th EURALEX International Congress*, s. 368–377. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: <<https://euralex.org/publications/lexical-collocations-denominative-and-cognitive-aspects/>>
- VAJIČKOVÁ, M. – LUŽA, F. M. (2019): Ako ovplyvňuje typologická príslušnosť tvorbu kolokácií v cudzom jazyku. Na pozadí slovenčiny, nemčiny a rumunčiny. In: *Philologia*, XXIX/1-2, s. 17–34.

Zdroje:

- Cambridge English Dictionary Online*. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: [http://Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus](http://CambridgeDictionary|EnglishDictionary,Translations&Thesaurus)
- Slovenský národný korpus – par-sken-fic-4.0-en*. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV 2015. [Cit. 2021-18-05.] Dostupné na internete: <<http://korpus.juls.savba.sk>>

Summary

Translation analysis of chosen word combinations and collocations from the English into the Slovak language

The aim of the article was to introduce the translation of chosen word combinations and collocations based on the research material of the Slovak National Corpus. The English-Slovak parallel corpus was used to introduce the translation from the English into the Slovak language. The topic discussed within the research was *family*. Five adjective-noun word combinations/collocations were chosen based on the MI value in the corpus. The higher this value was, the most probable it was that a particular word combination was a collocation at the same time. However, the detailed analysis of chosen word combinations/collocations was done to say for sure what type of word combinations the analysed combinations were: free word combinations, collocations or idioms. The analysis of chosen word combinations was based on the linguistic analysis by Vajickova – Luža 2019. The results of the analysis showed that not all word combinations with a high MI value in the corpus are collocations at the same time.